

Wychodzi codziennie, oprócz dni następujących, po Świętach uroczystych i Niedziach. — Prenumerata w biurze Dyrekcji, ulica Miodowa Nr. 487 i Kantorach. — Obwieszczenia przyjmują się za opłatą od wiersza druku: za 1-krotne obwieszczenie kop. 6, za 2-krotne kop. 9, za 3-krotne kop. 12. — Artykuły nadsyłane do zamieszczenia w Dzienniku nie zwracają się. — We wszystkim co dotyczy Dziennika, należy odnosić się wprost do Dyrekcji obu Dzienników Warszawskich.

Rok 4.

Prenumerata w Warszawie rocznie rs. 8. — Półrocznie rs. 4. — Kwartalnie rs. 2. — Miesięcznie kop. 67. — Bez odnoszenia w biurze Dyrekcji prenumerata nie przyjmuje się. — Numer pojedynczy kop. 5. — Za odnoszenie do domu opłaca się miesięcznie kop. 5. — Na prowincji na stacjach Poczтовых w Królestwie i Cesarstwie Rocznie rs. 9 kop. 20. Półrocznie rs. 4 kop. 60. Kwartalnie rs. 2 kop. 30. Miesięcznie kop. 80.

SPIS RZECZY

DZIAŁ URZĘDOWY. — Najwyższe zezwolenie. — Komisja rząd. spraw wewn. i duch. — Rozkaz warsz. ober-policmajstra. — Sprawozdanie komisji likwidacyjnej z czynności do dnia 20 grudnia (1 stycznia) 1866/7 r. (dek.).

DZIAŁ NIEURZĘDOWY. — Warszawa. — Przegląd polityczny. — Telegramy. — Wiadomości telegraficzne. — Tydzień giełdowy. — Wypadki. — Anglja. — Stosunki ze Stanami Zjednoczonymi. — Stronictwo irlandzkie. — Austrija. — Kwestja węgierska. — Ministerstwo. — Francja. — Senat i ciało prawodawcze. — Projekt do prawa. — Prawo prasowe; prawo o zgromadzeniach. — Meksyk. — Działania wojenne. — Włochy. — Obawa rozruchów. — P. Tonello. — Korespondencja z Paryża. — Korespondencja handlowa z Gdańska

PRZEWODNIK WARSZAWSKI.

DZIAŁ URZĘDOWY

Warszawa,

dnia 31 Stycznia (12 Lutego).

Najjaśniejszy Pan, na przedstawienie Namiestnika, Najmilszemu dozwolił raczył Pomocnikowi Głównozawiającemu Pałacami Césarskimi w Królestwie Polskiem *Kwiecińskiemu*, przyjąć i nosić krzyż Komandorski Oldenburgskiego Orderu zasługi, otrzymany od Jego Wysokości Wielkiego Księcia Oldenburgskiego w dniu 1 Grudnia r. z.

Komisja Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych. Z powodu uśmierzenia zarazy księgosaszu w Gubernji Lwowskiej w Galicji, Komisja Rządowa Spraw Wewnętrznych i Duchownych wydała zarządzenie, upoważniające do odwołania z dniem 11 (23) Lutego r. b. środków ostrożności na granicy Królestwa Polskiego od strony Galicji w roku 1862 zaprowadzonych, w celu zapobieżenia przeniesienia pomienionej zarazy do kraju tutejszego, jeżeli po upływie tego terminu kontumacyjnego, licząc od daty jej ustania, na nowo się tam nie pojawi; poczem wolno będzie sprowadzać bez żadnej przeszkody z Galicji bydło rogate oraz wszelkie zwierzęta i produkty. O czem Komisja Rządowa do wiadomości powszechnej podaje.

Wrozkazie Ober-Policmajstra do policji wykonawczej wydany, za Nr. 27, zamieszczono co następuje: Zbyt często w ostatnich czasach powtarzające się wypadki kradzieży, dokonywane po większej części w porze dziennej i z udziałem nawet stróżów, jak tego były przykłady, przypisując z jednej strony niedokładnemu wykonywaniu przez policję włożonych na nią obowiązków, a z drugiej nieostrożności samych mieszkańców i nieogledności właścicieli domów w wyborze stróżów, zmuszają mnie w ponowieniu poprzednio wydanych w tym względzie rozporządzeń, zalecić Komisarzom Cyrkułowym i w ogóle całej policji wykonawczej, ściśle wykonywanie następujących przepisów, a mianowicie: 1) Od zmroku do świtu, wszystkie furtki w domach, jak również i bramy, które pozwolono mieć w dzień otwarte, winny być zamykane. W domach, w których nie ma stróżów, klucze od bram i furtek złożone być mają na noc w właścicieli lub rządców domów. Stróże znajdując się powinni bez przerwy około bramy wewnątrz lub zewnątrz domów i zwracać uwagę w dzień, a szczególnie w nocy, na wszystkie wchodzące lub wychodzące osoby. Ludzi nieznanych, ściągających na siebie podejrzenia i nie mogących udzielić zaspakajających odpowiedzi, zatrzymywać i dawać o nich natychmiast znać naczelnikowi miejscowego rewiru, dla zbadania zatrzymanego w kancelarji cyrkulowej i należytego sprawdzenia. 2) Rządcy domów powinni osobiście pod własną odpowiedzialnością przekonywać się codziennie, czy

który z przychodzących robotników lub służących, nie zostaje na noc w domu potajemnie. 3) Zalecić wszystkim mieszkańcom za pośrednictwem właścicieli lub rządców wszelką możliwą ostrożność i ściśle przestrzeganie, ażeby drzwi wchodowe do mieszkań, strychów i piwnic były zawsze zamknięte. 4) Wzmocnić i wysłać częściej patrol, szczególnie na miejscowości puste, odległe i mało zamieszkane; patrol te obowiązane są: dostrzeżonych na ulicach podejrzanych ludzi, a po godzinie 12 w nocy, wszystkie osoby napotymane bez biletów pozwalających chodzenie nocną porą, zatrzymywać i do cyrkulów dostawiać. Wysłane z cyrkulów patrol pod przewodnictwem naczelnika rewirowego, chodząc będą w nocy podług zmian i marszruty przez komisarza cyrkulowego przepisanych; starsi i młodszy oficerowie, jako też feldfeblowie, obchodząc będą każdy po jednym razie w ciągu nocy t. j. od zmroku do świtu, wszystkie stójki swego oddziału, kolejną również przez komisarza naznaczoną, a vice-rewirowi, prócz rozprawienia na warty, sprawdzać mają jeszcze raz jeden w ciągu każdej zmiany wszystkie swoje stójki. W czasie tych obchodów niezaniebierać sprawdzania, czy wszystkie furtki i bramy zamknięte są na klucz, czy stróże znajdują się w domach, a straż na stanowiskach i czy ściśle pełnią swoje obowiązki. Dla kontrolowania przez komisarzy cyrkulowych i policmajstrów, czy wszyscy wysłani na obchody i patrol odpowiadają ściśle swemu назначeniu, wydać z zarządu do wszystkich cyrkulów, rogatki i budek, książki oparafowane za moim podpisem, w których starsi z liczby przeznaczonych dla sprawdzania stójek, podpisywać się mają za każdym razem, notując w książkach po cyrkulach znajdujących się o wszystkich dostrzeżonych przez nich uchybieniach. Książki te w miejscach wskazanych, mają być przypięczone do stołów. W ogólności dokładne wypełnianie służby zewnętrznej stójkowych jak w dzień tak i w nocy, z całym pojęciem przeznaczenia takowej, wkładam na osobistą i bezpośrednią odpowiedzialność starszych i młodszych oficerów i feldfeblów. 5) Wezwać właścicieli sklepów i magazynów o utrzymywanie tak jak dawniej swoim kosztem, zaufanych stróżów nocnych, których powinnością będzie chodzić bezustannie i strzedz powierzone im sklepy i magazyny, od zmierzchu do świtu, tak w porze zimowej jak i letniej. Stróże ci z rozporządzenia mego, zaopatrzeni będą przez komisarzy cyrkulowych w blaszane znaki, na lewej ręce nosić się mające, z wypisanymi na nich numerami oddziału cyrkulu i rewiru, dla rozpoznania ich przez policję i kontroli nad wykonywaniem przez nich obowiązków. Jeżeliby na przestępstwie nocnemu stróżowi powierzonej, odbito w którymkolwiek domu drzwi, zamki lub okna, z dokonaniem kradzieży, a on nie ujął winnego lub nie wskazał policji śladów dla pochwycenia złooczyńcy, w takim razie pozbawiony zostanie miejsca i prócz tego pociągnięty będzie do surowej według prawa odpowiedzialności. Na stróżów domowych i nocnych nie mogą być przyjmowani ludzie notowani o kradzież, lub inne występki. W tym celu: o kondukcji pierwszych właścicieli domów, a o ostatnich utrzymujących sklepy i magazyny, powinni żądać zaświadczenia właściwych komisarzy cyrkulowych. 6) Obserwować bacznie ludzi oddających się próżniactwu i niemających środków utrzymania i stałego zajęcia, a pomimo to czyniących ciągle wydatki. 7) W razie dostawienia do cyrkulu obwinionego o kradzież, złodzieja z kategorii cyrkulu obwinionego lub zostającego pod dozorem za kradzież, jak niemniej jakiegokolwiek podejrzanego osoby, po dzień, jak niemniej jakiegokolwiek podejrzanego osoby, powzięciu wiadomości o jej zamieszkanju, skutecznie lub odnosić się do kogo wypadła, o dopełnienie w takich bezzwłocznej rewizji, która następcę może wykryć skradzionych w miescie rzeczy prócz tych jakie przy osobie zatrzymanego odebrane będą. Ponieważ zaś mieszkania wszystkich złodziejów fotografowanych, jako też zostających pod dozorem za kradzież i podejrzanych o to, a niemniej nabywających rzeczy kradzione, wiadome są w cyrkulach, zatem naczelnicy miejscowych rewirów, powinni zwracać baczność na czynności, stosunki i sposób życia tych ludzi i w razie powzięcia wiadomości o wydarzonej jakiegokolwiek kradzieży, dopeł-

niać natychmiast u nich wszystkich najściślejszą rewizję, donosząc komisarzowi o rezultacie takowej; dokładne listy tych ludzi na kategorie podzielone, rewirovi przy sobie mieć powinni, a o nienocujących w domu, meldować co rano komisarzowi cyrkulowemu, dla pociągnięcia do kary za włóczęgostwo. Po otrzymaniu przez policję doniesienia lub wiadomości inną drogą o dokonanej kradzieży, komisarze cyrkulowi nie poprzestając jedynie na doniesieniu mi o tem i uwiadomieniu innych cyrkulów i komisarza wydziału śledczego, przedsiębrać winni natychmiast z swojej strony wszelkie możliwe a od nich zależne środki, dla wykrycia kradzieży. 9) Służący zmieniający miejsca, przewozić lub przesyłać mają swoje rzeczy nieinaczej jak w dzień. 10) Zalecić wszystkim w ogóle mieszkańcom: aby wysyłając o zmroku z pakunkami posłańców, wydawali tymże konieczne kartki z oznaczeniem mniej więcej szczegółowo rodzaju i ilości posyłanych przedmiotów. 11) Wszystkie zakłady publiczne, zamykane być winny bezwarunkowo w czasie oznaczonym, gości bawiących dłużej jakoteż utrzymujących zakłady, pociągać do kary. 12) Komisarze zwracać mają częściej uwagę i poselać dla przejrzenia domy nowo budujące się i opustoszałe budowle, w celu przekonania się, czy w takowych nie ukrywają się ludzie podejrzani. 13) Zapowiedzieć wszystkim mieszkańcom przez właścicieli i rządców domów, aby o każdej spienionej u nich kradzieży, meldowali zaraz komisarzowi cyrkulowemu osobiście lub za pośrednictwem Naczelnika miejscowego rewiru, dla przedsięwzięcia natychmiast przez policję należytych środków, celem wykrycia winnego i odzyskania skradzionych rzeczy. 14) Naczelnicy rewirovi zwracać mają baczność na ludzi wychodzących wcześniej z rana z domu, bez rzeczywistej potrzeby. 15) Za niedokładne wykonywanie obowiązków przez stróżów, właściciele domów do odpowiedzialności pieniężnej, a stróże do surowej kary pociągani będą. 16) Na dozorców śledczych w cyrkulach, przynależać przedewszystkiem strażników z kategorii ochotników, umiejących czytać i pisać, zasługujących na zupełne zaufanie i zdolnych do tego rodzaju służby. 17) Komisarze przy drogach żelaznych i reworowiu rogatki, zwracać mają baczność na ludzi podejrzanych, przewożących rzeczy, do posiadania których nie są podobni i w razie uzasadnionych podejrzeń, odselać ich dla sprawdzenia do właściwego cyrkulu. Prócz tego wspomnieni wyżej komisarze, niestanne baczenie dawać będą, ażeby na placach przy bahofach dróg żelaznych, między wagonami i t. p. włóczęgi nie nocowali. 18) Dla zapobieżenia kradzieżom zdarzającym się w omnibusach, wzbrania się właścicielom takowych utrzymywać konduktorów o kradzież notowanych, lub zostających pod dozorem za podobne przestępstwa i dla tego o kondukcji tych ludzi właściciele omnibusów żądać mają przedewszystkiem opinii miejscowych komisarzy cyrkulowych. W ogólności dostrzegając w działaniach policji co do kradzieży, wielką obojętność ze strony komisarzy cyrkulowych, poprzestających jedynie na dopełnieniu piśmiennych formalności, bez sprawdzenia często na miejscu wypadku kradzieży, polecam na przyszłość podwoić w tym kierunku wszelkie możliwe z ich strony starania, dopomagając energicznie do ukroczenia i wytopienia kradzieży, jako przedmiotu, będącego jednym z głównych zadań policji. Komisarze, za niewypelnienie obowiązków niniejszym rozkazem na nich i ich podwładnych włożonych, do surowej odpowiedzialności pociągani będą. Na pp. policmajstrów wkładam obowiązek i odpowiedzialność za dokładne i sprężyste wykonywanie przez podwładnych im urzędników i oficyalistów niniejszego mego rozporządzenia. Komisarzowi zaś wydziału śledczego, najmocniej polecam, ażeby przy rozpoznawaniu spraw o kradzieże i przy prowadzeniu śledztwa, o każdej dostrzeżonej opieszałości i uchybieniu przez kogokolwiek bądź dopuszczonych, czynił mi o tem przedstawienia na piśmie. Po tem wszystkim co wyżej powiedziano, jestem najzupełniej przekonany, że wszyscy służący w policji, wierni swym obowiązkom i przekonaniu, nie postawią mnie nadal w konieczności uciekania się do surowszych i ostatecznych środków.

Sprawozdanie Komisji Likwidacyjnej Królestwa Polskiego z czynności dokonanych do dnia 20 Grudnia (1 Stycznia) 1866/7 r. (Dokończenie. *)

W Y K A Z

Przychodu, Rozchodu i Pozostałości Listów Likwidacyjnych w 1865 i po dzień 20 grudnia (1 stycznia) 1866/7 roku.

	P R Z Y C H Ó D						R O Z C H Ó D						P O Z O S T A Ł O Ś Ć													
	Wpłynęło z Komisji Umorzenia Długów blankietów Likwidacyjnych Listów						Wyznaczona indemnizacja w Listach Likwidacyjnych właścicielom majątków za ziemię wydzieloną na własność włościan						Ilość ziemi wydzielonej na własność włościan						Średnia cena jednego morga ziemi							
	1000	500	250	100	Razem	Wartość	1000	500	250	100	Razem	Wartość	Używalnej	pr.	Używalnej	pr.	Używalnej	pr.	Używalnej	pr.	1000	500	250	100	Razem	Wartość
W 1865 roku	460	620	880	2 500	4,460	1,240,000	352	599	806	2,064	3,821	1,059,400	94,547	84 ³ / ₄	97,511	134 ³ / ₄	11	24	11	1	108	21	74	436	639	180,600
" 1866 "	8,340	10,880	16,620	43,000	78,840	22,225,000	7,850	9,540	15,298	41,636	74,324	1,063,046 rrr. 89 k. 20,608,100 rrr. 676 45 ¹ / ₂ k. 20,703,776 rrr. 45 ¹ / ₂ k.	1,762,175	283 ¹ / ₄	1,828,642	283 ¹ / ₄	11	75 ¹ / ₂	11	14 ¹ / ₄	490	1,340	1,322	1,364	4,516	1,626,900
Kazem	8,800	11,500	17,500	45,500	83,300	23,475,000	8,202	10,139	16,104	43,700	78,145	21,667,500 99,323 34 ¹ / ₂ k. 21,766,823 rrr. 34 ¹ / ₂ k.	1,856,723	23 ¹ / ₂	1,924,184	118	11	49 ³ / ₄	11	7 ¹ / ₂	598	1,361	1,396	1,800	5,155	1,807,500
w 1865 roku.																										
Warszawskiej																										
Radomskiej																										
Lubelskiej																										
Płockiej																										
Augustowskiej																										
w 1866 roku.																										
Warszawskiej																										
Radomskiej																										
Lubelskiej																										
Płockiej																										
Augustowskiej																										

*) Patrz Nr. 32, 33 i 34.

Podpisali: Prezes, Radca Tajny, R. Braunszwieg.

Ozłonkowie: Szambelan Dworu Jego Cesarskiej Mości Rzeczywisty Radca Stanu, A. Gu. ko.

Jenerał-Major, Hrabia von der Osten-Salten.

Jan s. Mikołaj Andrzejew.

p. o. Kasjera, K. Smidowicz.

W I A D O M O Ś Ć

o pierwszym losowaniu Listów Likwidacyjnych dokonaniem dnia 20 sierpnia (1 września) 1866 r.

	Likwidacyjnych Listów					Wartość Rsr.
	1000	500	250	100	Razem	
	S z t u k					
Ulegało pierwszemu losowaniu	1361	2501	3964	10600	18426	4662500
Z tej liczby wylosowano w 1-szem losowaniu, dokonaniem dnia 20 sierpnia (1 września) 1866 r.	33	92	170	389	684	160400
Do 20 grudnia (1 stycznia) 1867 r. Bank wypłacił okazicielowi Listów wylosowanych w 1-szem losowaniu	21	60	94	223	398	96800
Listy Likwidacyjne wylosowane w 1-szem losowaniu i ulegające amortyzacji, nie okazane dotąd	12	32	76	166	286	63600

Wypłata tych listów uskuteczni się przez Bank Polski, zgłaszającym się okazicielowi.

Uwaga: Na ten rachunek wypłacił bank polski 160,368 rs. 75 kop. pozostała ilość 31 rs. 25 kop., z procentami, będzie wypłaconą w dniu 20 maja (1 czerwca) 1867 r.

podpisali: Prezes, Radca Tajny R. *Braunszweig*.

Członkowie: Szambelan Dworu JEHO CESARSKIEJ MOŚCI Rzeczywisty Radca Stanu, *A. Gurko*.

Generał-major, Hrabia von der *Osten-Saken*.

Jan s. Mikołaja *Andrejew*.

p. o. Kasjera, *K. Szmidowicz*.

Dyrekcja Główna Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego. W dniu 8 (20) Lutego r. b. o godzinie 11-ej z rana, w Warszawie w Gmachu Władz Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego przy ulicy Mazowieckiej, na publicznym posiedzeniu tychże Władz, Dyrekcja Główna Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego, zdawać będzie sprawy z czynności swych w upłynionym drugim półroczu 1866 r. dokonanych.

Dyrekcja Główna Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego. Na skutek żądania przez stronę interesowaną wniesionego, a właściwymi dowodami popartego i w zastosowaniu się do art. 3 Najwyższego ukazu z dnia 14

(26) grudnia 1865 r., o poszukiwaniu zagubionych lub skradzionych listów zastawnych lub kuponów; podaje do powszechnej wiadomości, iż Mieczysław Czarnecki, właściciel dóbr Mikołowice, w gubernji Kieleckiej położonych, utracił list zastawny okresu 3-go serji 1-ej lit. C. Nr. 34,781 z czterema kuponami, to jest od włącznie 2-go półrocza 1866 r. do włącznie 1-go półrocza 1868 r. Ostrzega się przeto, że obieg powyższego listu i należących do niego kuponów zakwestjonowany niniejszym zostaje i że w skutek tego, każdy nabywca listu lub kuponu zakwestjonowanego, byłby powołanym przez poszkodowanego do rozprawy sądowej o własność zakwestjonowanego listu lub kuponu.

DZIAŁ NIEURZĘDOWY

Warszawa.

dnia 31 Stycznia (12 Lutego).

Dzisiejszy nasz telegram z Aten, stwierdza wiadomości o dalszym trwaniu powstania na w. Kandji, której mieszkańcy odmawiają wysłania swych pełnomocników na zwołane przez Portę zgromadzenie kandjotów w Konstantynopolu. Inny telegram z Konstantynopola donosi o utworzeniu nowego gabinetu pod prezydencją wielkiego wezyra Aali-paszy.

W krajach sławiańskich, stanowiących *partes adnewae* korony św. Stefana, porozumienie rządu z Węgrami sprawiło głębokie wrażenie. Stronnictwo przychylnie zjednoczeniu z madziarami, stanowiące dotąd mniejszość w sejmie kroackim, nabrało ducha i zawezwało inne stronnictwa sejmku na naradę o nowym położeniu trójjedynego królestwa, wynikającym z pojednania Węgier z rządem centralnym. — Z powodu dekretu cesarza austriackiego, zawieszającego działanie prawa o wolności osobistej i nietykalności mieszkań w południowym Tyrolu, który nastąpił w skutek rozruchów w Roveredo, niektóre dzienniki ubolewają, że Austria, zawierając traktat pokoju z Włochami, nie zgodziła się na to, aby pozbyć się poddanych ciągle niezadowolonych, tembardziej, że ani względy polityczne, ani względy wojskowe, nie stawały na przeszkodzie ustąpieniu Włochom południowego Tyrolu.

We Florencji, komisja izby deputowanych do roztrząśnienia projektu p. Scialoia o swobodzie kościoła, chociaż, jak wiadomo, wszyscy jej członkowie byli przeciwni temu projektowi, sumiennie prowadzi swe prace i żąda objaśnień od ministrów. Gabinet włoski nie myśli odstąpić od tego projektu i podda go koniecznie pod rozprawę ogólnego zgromadzenia izby, jak to można wnioskować ze złożenia przez p. Langrand-Dumoncau wymaganej kaucji.

Projekt do prawa o reorganizacji armji we Francji, wyraźnie nie ma szczęścia; pomimo tylokrotnych zmian, znów został przesłany do nowego przerobienia wydziałom rady stanu. Utrzymują, że zmiany, które teraz mają być wprowadzone, zbliżą go do projektu księcia Napoleona. Zresztą w Paryżu ciągle krzyżują się pogłoski o prawie prasowym, o prawie dotyczącem zgromadzeń, drukarni i t. d., którym to pogłoskom zapewne położono dopiero koniec mowa tronowa cesarza Napoleona 14-go b. m. Z dekretu ogłoszonego przez *Monitora*, regulującego stosunki senatu i ciała prawodawczego z rządem i radą stanu, okazuje się, iż przedwczesne były pogłoski o rozszerzeniu atrybucji senatu co do kontroli nad uchwałaniami przez ciało prawodawcze prawami. Zdaje się, iż tylko senat będzie miał nadaną większą inicjatywę.

Z ostatnich wiadomości z Anglii widać, że gabinet p. Derby zamierza wnieść do izb nie bil reformy, ale tylko rezolucje mające służyć za podstawy tego bilu. Tym sposobem gabinet, z powodu rozdwojenia stronnictwa liberalnego, może uniknąć odpowiedzialności i wykazać nieudolność izby do wypracowania prawa zadawalniającego kraj, ale przez to zmniejszyłby własną powagę i wigowie, jeżeli będą zręczni, powinni usiłować ujawnić tę stronę kwestji.

Zwracamy uwagę czytelników naszych na zamieszczoną poniżej korespondencję z Paryża.

Telegramy

DZIENNIKA WARSZAWSKIEGO.

Ateny, 9 lutego. Grecka rządu depeza donosi o nowych walczkach na w. Kandji. Porta powołała do Konstantynopola zgromadzenie kandjotów, ale zgromadzenie narodowe kandjockie zaprotestowało, a mieszkańcy odmawiają wysłania pełnomocników.

Konstantynopol, 11 lutego. Utworzył się następujący nowy gabinet: Aali-pasza — wielki wezyr; Fuad-pasza — minister spraw zagranicznych; były wielki wezyr Mehmed-Ruszdi-pasza — minister wojny i feldzeugmistrz; Kiamil-pasza — prezes rady stanu.

(Correspondenz Bureau.)

Wiadomości telegraficzne.

* **Peszt, 9 lutego.** Pester Correspondenz donosi w swem wydaniu wieczornem: Deak wrócił do Pesztu. Wszystko zostało załatwionem. Wenkheim i hr. Festetics znajdują się już w Wiedniu. Hr. Andrassy, Lonyay i Eötvös udadzą się tamże jutrzejszym pociągiem porannym, inni zaś kandydaci na ministrów, wyjadą do Wiednia jutrzejszym pociągiem wieczornym. Zamianowanie ministerstwa nastąpi w przyszły czwartek. Lista ministrów uległa niejakim zmianom, albowiem Somssich obejmie zarząd wydziałem komunikacji, a hr. Miko zostanie mianowany ministrem handlu. (*Die Presse*.)

* **Zagrzeb, 8 lutego.** Stronnictwo sprzyjające unji z Węgrami, wezwało inne stronnictwa sejmku chorwackiego na konferencję, dla naradzenia się w przedmiocie rychłego urzeczywistnienia tej unji. (*Corr. Hav. Bul.*)

* **Florencja, 8 lutego.** P. Langrand-Dumoncau złożył za 500,000 franków renty, jako poręczenie zawartego z nim układu. Komisja *ad hoc* roztrząsnęła wraz z pp. Scialoia i Borgatti projekt do prawa w przedmiocie wolności kościoła i zaprosiła na jutrzejsze swe posiedzenie ministrów spraw wewnętrznych i sprawiedliwości. (*Tamże*.)

* **Londyn, 9 lutego.** *Globe* utrzymuje, że rząd złoży w parlamencie cały szereg rezolucji, obejmujących jego sposób zapatrywania się na kwestję reformy wyborczej. (*Tamże*.)

* **Nowy-Jork, 8 lutego.** Izba prawodawcza Luizjany odrzuciła poprawkę do konstytucji. (*Biuro Reutersa*.)

* **Florencja, 8-go lutego.** P. Langrand-Dumoncau złożył w kasie depozytowej 500,000 fr. renty, jako kaucję za pewność układów z rządem włoskim. Komisja wyznaczona do zbadania projektu prawa o wolności kościoła i o zlikwidowaniu dóbr kościelnych, zajmuje się ciągle dalszemi pracami. Minister skarbu, p. Scialoia i minister sprawiedliwości p. Borgatti, byli obecni na dzisiejszym posiedzeniu. Komisja zaprosiła ministra spraw wewnętrznych i ministra spraw zagranicznych na jutrzejsze posiedzenie. *Gazeta urzędowa* ogłosiła kilka rozporządzeń dotyczących składu osób ministerstwa spraw zagranicznych. (*Corr. Hav. Bul.*)

* **Monachjum, 9 lutego.** W tej chwili odjechała cesarzowa austriacka do Wiednia. Na dworzec kolei żelaznej odprowadzili ją król, królowa, księżęta i księżniczki domu królewskiego i książęcego. (*Corr. Bür.*)

* (Tydzień giełdowy). Obniżenie cen zboża w tygodniu upłynionym wielce wpłynęło na obniżenie na giełdzie berlińskiej kursów wszelkich wartości naszą walutę reprezentujących. Obniżenie to w końcu doszło na bilety bankowe i weksle warszawskie do $1\frac{1}{8}$, $1\frac{1}{4}$ % na listy zastawne do $\frac{3}{4}$ %, na weksle petersburskie do $1\frac{1}{4}$, $1\frac{1}{2}$ %, na pożyczkę premiiową do $\frac{3}{8}$ — $1\frac{1}{8}$ %; jeden tylko kurs obligów skarbowych podniósł się z przyczyn niejasnych o $\frac{1}{2}$ %. Kursy remes zagranicznych z Odessy i Rygi doszły nas nieodmiennie, tylko w Petersburgu na wtorkowej giełdzie kursa zaczęły się chwiać, a na giełdzie piątkowej podniosły się dość znacznie. Okoliczności te niekorzystnie wpłynęły na giełdę naszą, która obawiając się powtórzenia doświadczeń zeszłorocznych, spieszyła z kupnem po kursach dziś możliwych nie szczedząc podwyżki obecnej, by nie być zmuszoną opłacać później daleko większą. Takie operacje przyczyniły się z jednej strony do znacznie większych w tym tygodniu obrotów, a z drugiej strony do podniesienia się kursów wszystkich prawie dewiz zagranicznych, a mianowicie, weksli pruskich o $2\frac{1}{4}$ — $2\frac{1}{3}$ %, londyńskich o $2\frac{1}{2}$ — $2\frac{2}{3}$ %, paryskich o $1\frac{1}{3}$ — $2\frac{0}{10}$ %, wiedeńskich o $2\frac{1}{2}$ %. Gdybyśmy nie byli zaopatrzeni własnymi trassowaniami na miasta handlowe pruskie, mianowicie na Gdańsk i Szczecin, podwyżka kursów tu przytoczona nie zawadnie jeszcze by się była powiększyła, gdyż tranzakcje codziennie szły dość żwawo, a obroty w sumie swej tygodniowej większe przedstawiały rozmiary aniżeli obroty tygodni poprzednich. W papierach publicznych w tygodniu upłynionym ruch również był więcej ożywiony. Kupowano codziennie listy zasta-

wne, ale prawie wyłącznie serji pierwszej; kurs ich jednakże nie zdołał się podnieść i tylko na wysokości poprzedniego tygodnia się utrzymał. Listy serji drugiej chociaż dosyć tanio ofiarowane, nie były poszukiwane; różnica pomiędzy jedną i drugą serją ciągle się jeszcze utrzymuje na $5\frac{1}{2}\%$. Poszukiwano w tym tygodniu obligów skarbu; że zaś mało ich w ostatnich czasach ofiarowano, przeto kupujący zmuszeni byli płacić je o cały procent i więcej jeszcze wyżej nad kurs tygodnia poprzedniego. I piąta pożyczka Stieglitz'a kilka transakcji się doczekała po podwyższonym w końcu o 2% kursie. Pożyczka prenjowa, mianowicie drugiej emisji, mimo bliskości ciągnięcia, nie może się jakoś podnieść w kursie. Listów likwidacyjnych w tym tygodniu w większych partjach dostarczano, pokup był dość znaczny, jednakże w końcu kurs ich nie zdołał się utrzymać, chociaż obniżenie jego naznaczano tylko na $\frac{1}{3}\frac{1}{2}\%$. Z akcji kolei żelaznych poszukiwano niekiedy warszawsko-wiedeńskie nawet po podwyższonym o $2,2\frac{1}{2}\%$ kursie. Na akcje bydgoskie z początku tygodnia panowała jakaś nagła, niewytłomaczona chęć kupna, a nawet nabyto kilka sum z podwyższeniem kursu o $1\frac{1}{2}\%$; chęć ta jednakże w końcu ostygła tak, że w końcu tygodnia podwyższenie kursu tylko do $\frac{1}{2}\%$ się zredukowało. Ani akcje rosyjskich ani fabryczno-łódzkich weale nie ofiarowano. Akcje terespolskie mimo obrotów na giełdach Berlina i Petersburga, a nawet mimo zachęty do zakupu, przez zabezpieczenie akcjonariuszom możności uzyskania na 2 akcje jednej obligacji nowo się wydającej, po kursie emisyjnym 85% , nie doznały w tym tygodniu transakcji żadnej. Przez parę tygodni poprzednich zgłaszali się tylko sprzedający po coraz obniżonym kursie, w tym tygodniu jednak pojawiła się też i chęć kupna, po zgłoszeniu której ofiarujący żądania swe podwyższyli, przez co transakcje do skutku dojść nie mogły.

* (Wypadki). W dniu wczorajszym, Wasili Pietrin, żołnierz st. petersburskiego grenadjarskiego króla Fryderyka Wilhelma pułku, w cytadeli aleksandrowskiej kwaterujący, nagle zmarł. — Mateusz Zawadzki, uczeń rzeźniczy, wpędzając wołu do szlachtuza, przez własną nieostrożność stracony został przez tegoż wołu, skutkiem czego uległ złamaniu żebra w lewym boku. — Na rogu ulicy ś. Krzyżkiej, Jan Makarewicz powożący do rozki N. 172, z powodu nieostrożnej jazdy, najechał na Jana Nowickiego czeladnika szewskiego, który upadłszy na ziemię, pokaleczył sobie nos i twarz. — W fabryce gwoździ p. Ejchlera pod N. 1600 przy ulicy Dnielewskiej egzystującej, przy przewożeniu z jednego miejsca na drugie kotła znacznej wielkości, takowy nie będąc dobrze umocowany, spadł na ziemię i prz gniótł jednego z robotników, Jana Gebel, lat 30 mającego.

Anglja

* (Stosunki ze Stanami Zjednoczonymi). Kwestja stosunków Anglii ze Stanami Zjednoczonymi dała powód do rozpraw daleko więcej ożywionych w izbie lordów, niż w izbie niższej. Hr. Russell bronił energicznie swej postawy, gdy odmówił dalszej ze Stanami Zjednoczonymi korespondencji w kwestji statku *Alabama*. Wiadomo, że oświadczył on, iż nie chce oddać całej tej sprawy pod sąd polubowy. Lord Russell wynurzył w izbie nadzieję, że wrazie wszczęcia na nowo przez terazniejsze ministerstwo układów w tym przedmiocie ze Stanami Zjednoczonymi, honor Anglii nie zostanie na szwank narażony. Hr. Derby odpowiedział na to, że potrafił trzymać sztandar Wielkiej Brytanji również wysoko jak ktokolwiek inny. Lecz trudno pogodzić to twierdzenie z zeznaniami *Times'a*, który powiada, że „lord Stanley wystąpił pierwszy do Stanów Zjednoczonych z propozycją pojednania, i że w ten sposób Anglja przyznała się już do winy w kwestji *Alabama*”. Jest to bezwątpienia jeden z najdrażliwszych punktów stosunków zewnętrznych Wielkiej Brytanji. Lord Stanley, syn hrabiego Derby i terazniejszy minister spraw zagranicznych, zaproponował sam Stanom Zjednoczonym wszczęcie na nowo układów w tym punkcie, w którym lord John Russell uznał za stosowne przerwać takowe. Oświadczył się on z gotowością oddania tej kwestji pod sąd polubowy mocarstwa neutralnego; wiadomo atoli, że gabinet waszyngtoński nie odpowiedział jeszcze na tę propozycję. Wiadomo także, że najlepszy środek uzyskania czego od Stanów Zjednoczonych, nie zależy bynajmniej na przybraniu postawy zbyt pokornej. Bolesnem byłoby zaprawdę dla Anglii, gdyby jej propozycje zostały w Waszyngtonie odrzucone, zwłaszcza że spór wynikły w przedmiocie statku *Alabama*, wywołuje kwestję nie przewidzianą przez prawo międzynarodowe, i nie w rzeczy samej nie dowodzi, ażeby niesłuszność była po stronie Wielkiej Brytanji. (*La Patr.*)

* (Stronnictwo irlandzkie). Członkowie liberalnego stronnictwa irlandzkiego zbrali się na posiedzenie, w celu naradzenia się, jak postępować

mają w obecnych okolicznościach. Zebrała się bardzo mała liczba członków, którzy postanowili zachować się spokojnie aż do chwili rozpoznania w zupełności programu ministerjalnego względem Irlandji. Co się tyczy przyszłego działania, upoważniona została komisja złożona z siedmiu członków do zwolnienia zgromadzenia reprezentantów irlandzkich, którzy rozpatrywać będą wszystkie kwestje obchodzące interesa polityczne, społeczne i materialne Irlandji. (*La Fr.*)

Austrja

* (Kwestja węgierska). Projekt do prawa, opracowany przez komisję sześćdziesięciu siedmiu sejmów węgierskiego, jest dokumentem mającym nadzwyczajną doniosłość dla przyszłego ukształtowania wewnętrznych stosunków Austrji, według wszelkiego bowiem prawdopodobieństwa, objęte nim zasady i przepisy, utworzą podstawę legalnego stosunku państwowego obu połów monarchji. Projekt ten składa się z 71 paragrafów, ponieważ zaś w redagowaniu takich nie uniknięto zwykłej rozwickłości węgierskiej, przeto stanowi on bardzo obszerny dokument, którego atoli jedynie główne punkta zasługują na szczególną uwagę. W pierwszych paragrafach rozwinięta została zasada, że połączenie Węgier z innymi krajami monarchji spoczywa na sankcji pragmatycznej, i że z tego związku wypływa obowiązek wspólnego zabezpieczenia i wspólnej obrony monarchji. Poprzedni stan rzeczy uległ zmianie z tego powodu, że król węgierski jest także w pozostałych swych krajach monarchji konstytucyjnym i powinien uwzględnić zdanie po za węgierskiej reprezentacji ogólnej we wszystkich kwestiach wspólnych. Następnie, po postawieniu raz jeszcze sankcji pragmatycznej jako wspólnego punktu wyjścia, w projekcie powiedziano, że utrzymanie dworu monarchji nie powinno być uważane za sprawę wspólną. Wspólnym jest za to, jako konsekwencja zobowiązania się do wspólnej obrony, kierunek spraw zagranicznych. Dalej, wspólnemi są sprawy wydziału wojny, co do których przyjmuje się ta podstawa zasadnicza, że wszystko, co dotyczy jednostajnego kierunku, dowództwa i wewnętrznej organizacji wspólnej armji, należy do atrybucji monarchji. Uzupełnienie armji, oraz przepisy co do dylokacji i zaopatrywania wojsk w żywność, reprezentacja narodowa węgierska zastrzega sobie, lecz reprezentacjom obu połów monarchji ma być przedłożone prawo militarne, oparte na zasadzie równości, punkta zaś sporne mają być rozstrzygane przez delegacje. Sprawy finansowe mają być wspólnemi o tyle, o ile takowe dotyczą wydatków na wyż wyszczególnione sprawy wspólne. Oznaczenie wysokości ciężarów przypadających w ten sposób na każdą z dwóch połów monarchji, należąc będzie do dwóch zarówno wicłkich deputacji, wydelegowanych przez właściwe reprezentacje. Deputacje te mają opracowywać propozycje, które będą następnie rozstrzaskanie przez reprezentacje obu połów monarchji. Dla tych spraw, które są rzeczywiście wspólnemi, ma być mianowane wspólne ministerstwo, które atoli, obok tych wspólnych spraw, nie powinno zaprządać się żadnymi szczególnymi sprawami administracyjnymi jednej lub drugiej połowy monarchji. Ministerstwo to będzie odpowiedzialnem za czynności należące do zakresu jego działalności. Reprezentacja każdej połowy monarchji wybierze z pośród siebie po jednej delegacji. Każda z tych dwóch delegacji, które powinny być pod względem liczebnym równe pomiędzy sobą, składać się ma z 60-u mniej więcej członków, wybranych na okres trwania sesji sejmowej. Delegacje te powinny być zwoływane corocznie tam, gdzie rezyduje cesarz; pożądanem atoli byłoby, ażeby zgromadzały się one narzeczam w Wiedniu i Peszcie. Rok rocznie powtarzając się, najważniejszą częścią zadania tych delegacji, ma być rozstrzaskanie wspólnego budżetu, nad sposobem oznaczenia i rozstrzaskania którego, kilka paragrafów projektu obszernie się rozwodzi. W paragrafie 53, dotyczącym postawienia ministra ogólnego gabinetu w stanie oskarżenia, powiedziano dosłownie: „Kaźda z dwóch delegacji proponuje po 24 członków, lecz nie ze swego łona, a z pomiędzy niezależnych, świadomych prawa obywateli tych krajów, które ona reprezentuje. Każdej delegacji służy prawo wykreślenia, bez motywowania powodów, 12 członków z liczby 24-ch zaproponowanych przez drugą delegację. Również oskarżonym służy prawo żądania wykreślenia 12-tu członków, w ten jednak sposób, ażeby liczba pozostałych członków czyli sędziów była jednaka ze strony obu delegacji. Pozostali w ten sposób członkowie mają być sędziami w procesie.” W końcu projekt obejmuje oświadczenie, że oprócz spraw powyżej dotkniętych, są jeszcze inne bardzo ważne sprawy, których traktowanie wspólne, z powodu styczności zobopólnych interesów, byłoby bardzo pożądanem i stosownem; w liczbie takich spraw przyto-

czono są: dług państwa, oraz prawodawstwo celne i handlowe. (*Nordd. A. Z.*)

* (Ministerstwo.) Przypisują cesarzowi austriackiemu zamiar całkowitego zniesienia obowiązków ministra wojny w przyszłym ministerstwie centralnem w Wiedniu. Każda z dwóch połów monarchji ma mieć swego ministra wojny, z atrybucjami wyłącznie administracyjnymi, podczas gdy atrybucje specjalno-militarne, dotyczące ogółu armji, należałyby do arcyksięcia Alberta, będącego, jak wiadomo, wodzem naczelnym armji austriackiej. Dwie osoby, uchodzące za kandydatów na ministrów wojny w Peszcie, mianowicie hr. Andrassy i baron Wenckheim, nie należą bynajmniej do zawodu wojskowego, co zdaje się odpowiadać w zupełności znaczeniu kombinacji, o której wyżej mowa, mianowicie, że zostaną utworzone w Wiedniu i Peszcie ministerstwa wojny z charakterem wyłącznie administracyjnym, organem zaś centralnym dla armji będzie arcyksiążę Albert. Gabinet centralny czyli wspólny składałby się w takim razie z dwóch tylko ministrów: z ministra spraw zagranicznych, który byłby zarazem kanclerzem państwa i ministrem domu cesarskiego, oraz z ministra skarbu dla całej monarchji. Baron Beust ma zająć pierwsze z tych dwóch ważnych stanowisk, na drugie zaś ma być powołany p. Holzgethan. (*Nord.*)

Francja

* (Senat i ciało prawodawcze). *La Patr.* z 9-go b. m. pisze: „Przepisy dla senatu, ogłoszone przez *Monitora*, nie obejmują, tak samo jak i przepisy dla ciała prawodawczego, żadnych innych nowych rozporządzeń, oprócz tych, które zapowiedziane zostały w dekrete z 19-go stycznia w przedmiocie stosunków tych dwóch ciał z państwem. Modyfikacje dotyczące prac senatu, sformułowane zostaną w projekcie do senatus-consultum, albowiem modyfikacje tego rodzaju nie mogą być przedmiotem dekretu cesarskiego. O ile wiemy, senatus-consultum, którego tekst został dziś zredegowany, zakomunikowane zostanie senatowi natychmiast po otwarciu jego posiedzeń, stosownie do artykułów 16 i 20, objętych w rozdziale III nowego regulaminu z 5-go lutego.” W tym samym przedmiocie czytamy w dzienniku *Nord* pod datą 9-go b. m.: „*Monitor powszechny* ogłosił wczoraj dekret regulujący stosunki senatu i ciała prawodawczego z rządem i radą stanu, oraz warunki organiczne prac tych dwóch ciał. Mówiono wiele o rozszerzeniu jakie nadane zostanie, z mocy senatus-consultum, atrybucjom senatu w kwestiach prawodawczych; dekret, o którym tu mowa, zdaje się zaprzeczać tej wiadomości, przypomina on bowiem w wyrażeniach bardzo jasnych, że senat powinien zaprządać się jedynie kwestją konstytucyjną. Nie ulega wątpliwości, że gdyby cesarz miał zamiar zaprowadzić pod tym względem innowacje, nie przypominałby on, w wyrażeniach tak jasnych, o misji specjalnej senatu, na kilka dni przed złożeniem senatus-consultum, któreby zniweczyło przepisy konstytucyjne, w ten sposób wznowione. Jeżeli zaprowadzona zostanie jaka modyfikacja, będzie ona miała raczej znaczenie prawa inicjatywy, które rozszerzonoby w sposób, jaki zdaje się zapowiadać art. 24 dekretu, o którym mowa. Co się tyczy ciała prawodawczego, przywrócenie trybuny zostało urzędownie, jakkolwiek nie bezpośrednio, zapowiedziane w artykule 81. Na nieszczęście, nadzieje, które żywiono w przedmiocie prawa stawiania poprawek, nie ziściły się; dawne prawodawstwo zostało utrzymane; żadna poprawka nie jest już dozwolona co do projektów do prawa, jak skoro takowe postawione będą na porządku dziennym izby.”

* (Projekt do prawa). *Paryż, 9-go lutego.* Projekt prawa prasowego przedstawiony zostanie w przyszłym tygodniu radzie stanu. Zapewniają, że kaucja od dzienników politycznych paryżskich wynosić będzie 80,000 fr., że dla wszystkich dzienników bez wyjątku opłata stęplowa ustanowiona zostanie na 4 centymy. Zasada kary aresztu, ma być nadal utrzymana, ale kary mają być znacznie złagodzone i wypadki oskarżenia mają być bardzo ograniczone. (*La Fr.*)

* (Prawo prasowe.) — Prawo o zgromadzeniach. *Paryż, 8 lutego.* Powiadają, że projekt do prawa prasowego posłany zostanie w poniedziałek radzie stanu, gdzie ma być roztrząsnęty niezwłocznie przez właściwą sekcję. — Komisja, której polecono ułożyć projekt do prawa o zgromadzeniach, odbywać będzie swe posiedzenia w ministerstwie sprawiedliwości. Skład tej komisji jest takż sam co i komisji, która była wyznaczona do ułożenia projektu do prawa prasowego. (*La Patr.*)

Meksyk

* (Działania wojenne). Depesze z Vera-Cruz d 13-go stycznia donoszą, że oddziały generałów Miramona i Mejia połączyły się koło Queratero, gdzie

